

**Vlaamse
Regering**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – mei 2023

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand mei.

1. Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1.1 Lidstaten stellen Polen en Hongarije vragen over de rechtsstaat en de eerbieding van EU-waarden

De Raad Algemene Zaken startte de voorbereidingen voor de Europese Raad met een bespreking van de geannoteerde ontwerpagenda. De aandacht van de EU-leiders zal gaan naar de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne, concurrentievermogen en de interne markt, samenwerking op vlak van veiligheid en defensie en China. In het kader van de procedure van artikel 7, lid 1 VEU hield de Raad een hoorzitting over de rechtsstaat in Polen en een hoorzitting over de eerbiediging van de EU-waarden in Hongarije. De procedure in het geval van Polen is gericht op de bezorgdheden over de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. Voor Hongarije gaat het om de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, corruptie en belangenverstrengeling, ruimte voor het maatschappelijk middenveld, gelijke rechten voor minderheden, academische vrijheid en mediavrijheid. Heel wat lidstaten, waaronder België, stelden vragen aan de vertegenwoordigers van Polen en Hongarije over recente ontwikkelingen.

1.2 Aanpassingen in autonome handelsmaatregelen, TTC's met VS en India en een strategische discussie op de Raad Handel

De Commissie stelt voor om de tijdelijke opschorting van invoertarieven en –quota ten aanzien van Moldavië te verlengen, om zo de negatieve economische gevolgen van de Russische invasie te counteren. Daarnaast besliste de Commissie om Oekraïense tarwe, maïs, koolzaad en zonnebloempitten tijdelijk te weren uit de markten van Bulgarije, Hongarije, Polen, Slovakije en Roemenië, omdat de autonome handelsmaatregelen ter ondersteuning van Oekraïne zorgden voor grote logistieke druk op deze lidstaten dichtbij de frontlinie. De impact van de handelsmaatregelen op de Vlaamse markt is vooralsnog beperkt, doch vooral de invoer van eieren en kippenvlees wordt nauwgezet in de gaten gehouden. Verder kwamen de EU-India Trade and Technology Council en de EU-VS Trade and Technology Council deze maand samen. De eerste besprak high performance computing, AI en halfgeleiders, terwijl de tweede afspraken maakte rond e-voertuigstandaarden en AI-risicoanalyse. EU-VS relaties werden ook besproken op de Raad Handel. De nadruk lag hier echter vooral op de 'de-risk'-strategie ten aanzien van China en de ambities voor de 13de Ministeriële WTO-Conferentie.

1.3 Informele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid

Op de informele bijeenkomst rond Werkgelegenheid en Sociale Zaken (EPSCO) gaven de ministers aan dat de lidstaten het Europees Jaar van de Vaardigheden verwelkomen als een stimulans voor initiatieven op nationaal en Europees niveau. Ze benadrukten de noodzaak van good governance en samenwerking tussen onderwijs- en werkpartners. Ook tijdens het Belgisch voorzitterschap van de Raad in 2024 zal er ingezet worden op het jaar van de vaardigheden, want voor Vlaanderen is levenslang leren een beleidsprioriteit. Verder presenteerden de ministers maatregelen om demografische uitdagingen aan te pakken en socialezekerheidsstelsels te versterken, om zo adequate en duurzame sociale bescherming te waarborgen in het licht van de demografische overgang. De nadruk werd voornamelijk gelegd op de voortzetting van hervormingen om een gezond arbeidsleven te waarborgen, het betrekken van alle mogelijke actoren en de noodzaak van duurzame financiering van sociaal beleid.

1.4 Ministers van Volksgezondheid bespreken herstel en ontwikkeling van gezondheidszorg in Oekraïne

Het Zweedse voorzitterschap organiseerde twee thematische sessies in het kader van de informele Raad Volksgezondheid. De eerste sessie ging over crisisparaatheid en veilige toegang tot geneesmiddelen. De tweede draaide rond het zorgen voor toegang tot innovatieve en gevestigde geneesmiddelen. Tijdens het lunchoverleg spraken de bevoegde ministers over het herstel en de verdere ontwikkeling van de gezondheidszorg in Oekraïne. België herhaalde zijn engagement voor Europese solidariteit met het Oekraïense volk. Er werd ook verwezen naar twee mogelijk complicaties op het vlak van onderwijs en werkgelegenheid van Oekraïners in de gezondheidszorg, namelijk taal en diploma-erkenningen. België

refereerde in deze context aan het initiatief “Ontheemd talent voor Europa” van de Internationale Organisatie voor Migratie, dat als voorbeeld zou kunnen dienen voor Oekraïne.

1.5 Ministers van Ontwikkelingssamenwerking bezorgd over de impact van de oorlog in Oekraïne op ontwikkelingslanden

De ministers voor Ontwikkelingssamenwerking bespraken welke hervormingen nodig zijn om de financiële slagkracht van multilaterale ontwikkelingsbanken te vergroten en de internationale financiële architectuur voor ontwikkeling te versterken. Daarnaast spraken de ministers met de Secretaris-Generaal van de VN-Conferentie inzake Handel en Ontwikkeling over de gevolgen van de Russische agressie tegen Oekraïne op ontwikkelingslanden. Deze landen ervaren namelijk een grotere instabiliteit op vlak van voedselzekerheid, waartegen ze slecht bestand zijn aangezien veel van deze landen in een schulden crisis (dreigen te) zitten. Daarnaast kwam steun aan Oekraïne aan bod, alsook de verslechterde situatie in Soedan en Afghanistan. Verder werden de EU-CELAC Top en het Post-Cotonou Verdrag besproken en vond voorafgaand aan de Raad een informele bespreking met de president van de Europese Investeringsbank plaats.

1.6 Europese ministers van Buitenlandse Zaken bespreken EU-positionering ten aanzien van China

De informele Raad Buitenlandse Zaken (“Gymnich”) besprak de toestand in Oekraïne en richtte zich hierbij hoofdzakelijk op actuele dossiers, zoals het EU-toetredingsproces van Oekraïne, de situatie in Moldavië en Georgië, het elfde sanctiepakket tegen Rusland en de coördinatie van wederopbouwactiviteiten in Oekraïne. Tijdens een informele lunch met de Oekraïense minister van Buitenlandse Zaken gingen de ministers na hoe verdere samenwerking in deze domeinen mogelijk is. Daarnaast sprak de Raad in een besloten setting over de relaties tussen de EU en China in de brede zin. Hierbij kwamen de EU-Chinastrategie, economische veiligheid, de Chinese houding ten aanzien van Russische agressie tegen Oekraïne, mensenrechten en multilateralisme, ongewenste buitenlandse inmenging, Taiwan, en de trans-Atlantische relatie aan bod.

1.7 Eurogroep bespreekt economische vooruitzichten, uitdagingen voor bedrijven en voortgang van digitale euro project

Op basis van de economische voorjaarsprognose van de Europese Commissie, wisselde de Eurogroep van gedachten over toekomstige economische vooruitzichten. De Commissie heeft in haar prognose de groeiprojecties voor de eurozone naar boven bijgesteld (1,1% bbp in 2023; 1,6% bbp in 2024) en voorspelt dat de inflatie dit jaar nog hoog blijft en daarna afzwakt (5,8% in 2023; 2,8% in 2024). Verder bespraken de ministers de uitdagingen voor bedrijven in de eurozone, in deze tijden van verhoogde geopolitieke spanningen. De voorzitters van het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme en de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad brachten vervolgens hun halfjaarlijks verslag voor de leden van de bankenunie. De Eurogroep besprak ook nog de internationale aspecten van digitale munten uitgegeven door centrale banken en de voortgang van het digitale europroject. De eurogroep is overtuigd van het belang van internationale samenwerking op dit vlak. Ten slotte lichtte de voorzitter van de Eurogroep toe hoe volgens hem de kapitaalmarktunie kan worden bevorderd.

1.8 Oekraïense Minister voor Jeugd verwijst naar Vlaamse ‘Awel Chat’ als goede praktijk

Tijdens de Raad Jeugdzaken spraken de ministers onder andere over sociale inclusie van ontheemde jongeren in de EU en meer specifiek over het lot van Oekraïense jongeren. De Oekraïense viceminister voor Jeugd en Sport verwees tijdens het debat naar het Vlaamse initiatief ‘Awel Chat voor Oekraïne’. Dit is een hulplijn en chatroom waar Oekraïense kinderen en jongeren met elkaar in contact kunnen komen en praten over thema’s die hen aanbelangen. Dit platform wordt in goede banen geleid door Oekraïense vrijwilligers, die een luisterend oor bieden in de eigen taal. Minister Dalle beaamde het belang van dergelijke projecten en hoopt dat deze ook in andere EU-lidstaten opgestart worden. Verder hebben de ministers conclusies goedgekeurd omtrent de sociale dimensie voor een duurzaam Europa voor jongeren, en resoluties

aangenomen inzake de resultaten van de 9de cyclus van de EU Jeugdialoog en de herziening van het Werkplan Jeugd 2022-2024.

1.9 Ecofin vindt akkoord over DAC8-richtlijn

De Raad Ecofin bereikte een akkoord over de algemene aanpak van de DAC8-richtlijn betreffende administratieve samenwerking op het gebied van belastingen. De rapportage- en informatieverplichtingen over crypto-valuta en -activa zullen versterkt worden om belastingontwijking tegen te gaan. In de periodieke discussie over de Faciliteit voor Herstel en Veerkracht (RRF) werd gevraagd wat lidstaten vinden van de 'performance-based' werkwijze. Hoewel verschillende lidstaten positieve ervaringen belichtten, wezen anderen op de soms trage implementatie en hoge administratieve last. Vervolgens gaven Commissarissen McGuinness en Gentiloni een update over de implementatie van sancties tegen Rusland vanuit douaneperspectief. De ministers bespraken ook de wetgevingsvoorstellen omtrent crisismanagementkader voor falende banken en namen aanbevelingen aan voor het economisch beleid voor de eurozone in 2023. Voorafgaand aan de Raad werd bovendien aangekondigd dat de procedure voor de benoeming van een nieuwe voorzitter van de Europese Investeringsbank zal opgestart worden.

1.10 Onvoorwaardelijke steun aan Oekraïne staat centraal in de bijeenkomst van de Europese ministers van Buitenlandse Zaken

In de Raad Buitenlandse Zaken wees de Hoge Vertegenwoordiger van de Europese Unie, Josep Borrell, op het belang van voortgezette steun aan Oekraïne, het isoleren van de Russische Federatie en de verdere uitbouw van diplomatieke contacten met derde landen. De ministers stonden stil bij de situatie in Ethiopië, Somalië en Soedan en onderstreepten het strategische belang van de Hoorn van Afrika en regionale stabiliteit voor de Europese Unie. Onder 'actuele zaken' stonden Tunesië, Centraal Azië, Armenië en Azerbeidzjan en het voorzitterschap van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa van 2024 geagendeerd. Daarnaast spraken de ministers tijdens een informele lunch met de ministers voor Buitenlandse Zaken van de Westelijke Balkanlanden onder meer over het tegengaan van Russische desinformatiecampagnes.

1.11 Het moeilijke evenwicht tussen open wetenschap en kennisveiligheid als rode draad tijdens de Raad Concurrentievermogen (luik Onderzoek)

Tijdens het luik Onderzoek van de Raad Concurrentievermogen namen de ministers raadsconclusies aan over de openbaarheid van wetenschappelijke publicaties. Vlaanderen staat achter deze conclusies, die pleiten voor het onmiddellijk en onbepert toegankelijk maken van publicaties die voortvloeien uit publiek gefinancierd onderzoek. Daarna volgde een debat over kennisveiligheid en het tegengaan van buitenlandse inmenging in onderzoek en innovatie. De ministers bevestigden het belang van internationale samenwerking en open wetenschap, maar gaven ook aan dat recente geopolitieke ontwikkelingen bijkomende aandacht vereisen voor onderliggende gevaren. Ook voor Vlaanderen is "zo open als mogelijk, zo gesloten als nodig" een belangrijk uitgangspunt. Gesteund door Vlaanderen, legde België de nadruk op het belang van informatie-uitwisseling tussen staatsveiligheid, de publieke wetenschapsadministraties en kennisinstellingen, alsook op een goede en complementaire samenwerking op nationaal en Europees niveau.

1.12 Ministers bespreken grondstoffen en netto-nul-technologieën op de Raad Concurrentievermogen (luik Industrie)

Op het programma van de Europese ministers voor Industrie stond onder andere het bespreken van de Critical Raw Materials Act (CRMA), de Net Zero Industry Act (NZIA) en de Ecodesignverordening. Wat de CRMA betreft, pleitte Vlaanderen voor een duidelijker en transparanter vergunningsproces en meer aandacht voor circulariteit en recyclage. Vlaanderen wil ook dat bij de 'one-stop shop'-vereiste, waarbij elke lidstaat één autoriteit moet aanduiden die bevoegd is om vergunningen te verlenen, rekening wordt gehouden met de constitutionele organisatie van elke lidstaat. Voor de NZIA vroeg Vlaanderen om opheldering betreffende

de reikwijdte van het voorstel en om aandacht te schenken aan innovatie. Het voorstel moet ook een aantrekkelijker investeringsklimaat voorzien. De Europese ministers klopten daarnaast af op een algemene benadering voor de Ecodesignverordening. Deze nieuwe wetgeving wil onder meer een digitaal productpaspoort met informatievereisten verplichten en een verbod instellen op de vernietiging van onverkochte consumptiegoederen.

1.13 Europese defensie ministers bespreken militaire en financiële steun aan Oekraïne

De Hoge Vertegenwoordiger van de EU gaf de Europese defensie ministers een update over de militaire bijstandsmis­sie van de EU ter ondersteuning van Oekraïne en over de onderhandelingen rond het voorgestelde achtste steunpakket. Het nieuwe Europese munitiepakket kwam ook ter sprake, namelijk het akkoord over het bedrag van twee miljard euro voor de levering en gezamenlijke aankoop van artillerie en raketten. Onder 'actuele kwesties' overlegden de ministers over het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid van de EU en de situatie in Niger en de Golf van Guinee. Tijdens de lunch volgde een informele bespreking met de secretaris-generaal van de NAVO over veiligheidskwesties, waaronder het belang van de veiligheid in de cyberruimte. Voorafgaand aan de Raadszitting, was de raad van bestuur van het Europees Defensieagentschap samengekomen om de impact van de oorlog in Oekraïne op het defensievermogen te bespreken.

1.14 Landbouwministers bespreken de impact van de oorlog in Oekraïne voor de landbouw

Verschillende landbouwmarkten in de EU voelen de impact van de oorlog in Oekraïne. Buurlanden zoals Polen en Roemenië ervaren een toename van de invoer van Oekraïense landbouwproducten, wat hen zorgen baart. Ook in Vlaanderen zijn onder meer de sectoren van bioproducten en appels indirect getroffen. Door de inflatie is er namelijk een lagere consumptie van bioproducten en in de appelsector is er een verdringingseffect van onze appels door Poolse en Duitse appels, die nu minder hun weg vinden naar meer oostelijke bestemmingen. Ook de extreme weersomstandigheden hebben een impact op de landbouwsector, voornamelijk in Zuid-Europa. Landbouwcommissaris Wojciechowski benadrukte zijn bereidheid om een steunpakket te voorzien voor sectoren in crisis. Verder waarschuwde de Oekraïense landbouwminister dat Rusland voedselzekerheid als wapen wil inzetten en riep de EU op om met een verenigde stem te spreken op vlak van landbouw. Hij hield ook een pleidooi voor het behoud en de versterking van de landcorridors voor de uitvoer van landbouwproducten uit zijn land.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Commissievoorstellen

In mei 2023 werden vier voorstellen van richtlijn gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- bestrijding van corruptie
- CO2-emissieklasse van zware bedrijfsvoertuigen met aanhangwagens
- btw-regels voor belastingplichtigen bij verkoop op afstand van ingevoerde goederen
- bescherming van retailbeleggers

In mei 2023 werden elf voorstellen van verordeningen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- Ondersteuning bij de productie van munitie
- bescherming van persoonsgegevens
- Partnerschapsovereenkomst visserij tussen de Europese Gemeenschap en Republiek Kiribati

- het gemeenschappelijk douanetarief voor bepaalde landbouw- en industrieproducten
- het douanewetboek
- de afschaffing van de drempel voor douanevrijstellingen
- autonome tariefcontingenten van de Unie voor bepaalde landbouw- en industrieproducten
- dagelijkse en wekelijkse rusttijden in de sector van het ongeregeld personenvervoer
- de modernisering van het essentiële-informatiedocument
- de vangstmogelijkheden voor bepaalde visbestanden
- samenwerking op het gebied van de bescherming van volwassenen

2.2. Aangenomen richtlijnen

In mei 2023 werden vijf aangenomen richtlijnen gepubliceerd.

- de Internationale Maritieme Organisatie vastgestelde stabiliteitsvereisten
- bijdrage van de luchtvaart aan de emissiereductiedoelstelling
- systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie
- gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijke of gelijkwaardige arbeid door middel van beloningstransparantie en handhavingsmechanismen
- de uitwisseling van informatie tussen de rechtshandavingsinstanties

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

1. *Vlaams scorebord*

De Europese Commissie publiceert tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Deze gegevens worden meegenomen tijdens de samenstelling van het “Vlaams scorebord”.

A. Vlaams scorebord juni 2023

Het Vlaams scorebord van juni 2023 telt 10 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan zijn 4 richtlijnen reeds omgezet.

B. Vlaams scorebord december 2023

Het Vlaams scorebord van december 2023 telt 7 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan zijn 3 richtlijnen reeds omgezet.

C. scorebord juni 2024

Het Vlaams scorebord van juni 2024 telt 2 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in mei 2023 nog maatregelen nemen in 22 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

9 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

13 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in mei 2023 betrokken in 22 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

17 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

5 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	31. 05. 2022	30. 06. 2022	31. 08. 2022	30. 09. 2022	31. 10. 2022	30. 11. 2022	31. 12. 2022	31. 01. 2023	28. 02. 2023	31. 03. 2023	30. 04. 2023	31. 05. 2023
Ingebrekestellingen	14	12	13	13	13	13	10	11	11	11	11	10
Met redenen omklede adviezen	7	9	9	12	11	11	10	9	9	9	11	12
Dagvaardingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	21	21	22	25	24	24	20	20	20	20	22	22

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management